

Provinsie van die
OOS-KAAP
ONDERWYS

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 12

SEPTEMBER 2010

GEOGRAFIE – EERSTE VRAESTEL

PUNTE: 300

TYD: 3 ure

Hierdie vraestel bestaan uit 13 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

- 1 Hierdie vraestel bestaan uit VIER vrae.
- 2 Beantwoord DRIE vrae van 100 punte elk. Kies ten minste EEN vraag uit AFDELING A, ten minste EEN vraag uit AFDELING B en 'n derde vraag uit AFDELING A óf B.
- 3 Alle diagramme is in die aangehegte bylae ingesluit.
- 4 Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.
- 5 Skryf die nommers van al jou antwoorde in die MIDDEL van die reël neer.
- 6 Laat 'n reël oop tussen die onderafdelings van vrae.
- 7 Begin ELKE vraag BO-AAN 'n NUWE bladsy.
- 8 MOENIE in die kantlyne van die ANTWOORDBOEK skryf nie.
- 9 Omkring die vraagnommers wat jy beantwoord het op die voorblad van die ANTWOORDBOEK.
- 10 Waar moontlik, illustreer jou antwoorde met benoemde diagramme.
- 11 Skryf netjies en leesbaar.

AFDELING A
FISIESE GEOGRAFIE

Beantwoord ten minste EEN vraag uit hierdie afdeling.

VRAAG 1

- 1.1 Verwys na FIGUUR 1.1 wat lugsirkulasie in 'n vallei toon. Kies die korrekte begrip uit dié wat tussen hakies gegee word om al die stellings hieronder WAAR te maak. Skryf slegs die korrekte begrip langs die vraagnommer neer.
- Die beweging van lug in die diagram staan as 'n 1.1.1 [anabadiese/katabadiese] wind bekend. Hierdie wind kom veral gedurende die 1.1.2 [nag/dag] voor. Die lug beweeg 1.1.3 [opwaarts/afwaarts] teen die hange. 1.1.4 [Sublimasie/Kondensasie] veroorsaak 'n rypholte op die bodem van die vallei. Hierdie luginbeweging veroorsaak 1.1.5 [verdamping/temperatuurinversie] in die vallei. 5x2=(10)
- 1.2 Verwys na FIGUUR 1.2 wat 'n landskap in sy volwasse stadium vertoon. Gee die korrekte term vir elk van die volgende stellings hieronder.
- 1.2.1 **A** is 'n landvorm met 'n groot, plat heuwel wat oor duisende vierkante kilometers strek.
- 1.2.2 Landvorm **B** se breedte is groter as sy hoogte.
- 1.2.3 **C** is 'n landvorm waarvan die hoogte groter is as die wydte.
- 1.2.4 **D** is 'n byna vertikale hang wat aan die bopunt van landvorm **A** gevind word.
- 1.2.5 **E** is 'n plat oppervlak wat gevorm het na die erodering van landvorms soos landvorm **A**. 5x2=(10)
- 1.3 Verwys na FIGUUR 1.3 wat temperatuurverskille vertoon en beantwoord die volgende vrae.
- 1.3.1 Definieer die term *stedelike hitte-eiland*. 1x2=(2)
- 1.3.2 Vergelyk die temperature van gebiede **A** en **B**. 1x2=(2)
- 1.3.3 Gee DRIE redes vir die verskil in temperatuur van gebiede **A** en **B** soos in VRAAG 1.3.2 genoem. 3x2=(6)
- 1.3.4 Noem, met redes, die invloed van die temperatuurverandering soos in VRAAG 1.3.2 genoem, op reënvalpatrone in die kaartgebied. 3x2=(6)

- 1.4 Verwys na FIGUUR 1.4 wat 'n middelbreedte-sikloon (**X**) langs die suidwes-kus van Suid-Afrika vertoon en beantwoord die vrae wat volg.
- 1.4.1 Watter bewyse vanaf die sinoptiese weerkaart dui daarop dat die laagdruk-stelsel (**X**) 'n middelbreedte-sikloon is? 1x2=(2)
- 1.4.2 Gee die algemene rigting waarin dié middelbreedte-sikloon beweeg. 1x2=(2)
- 1.4.3 Gee EEN rede vir die bewegingsrigting soos in VRAAG 1.4.2 genoem. 1x2=(2)
- 1.4.4 Teken 'n deursneeskets van **G** na **H** van die koue front. Gee byskrifte en dui duidelik die posisies aan van die
- koue sektor;
 - warm sektor; en
 - die hoofreënwoolk.
- 3x2=(6)
- 1.4.5 'n Middelbreedte-sikloon **X** word as 'n seën en 'n vloek vir die Suidwes-Kaap beskou. Verduidelik in 'n enkele paragraaf (van nie meer as 12 reëls nie) hoekom dit die geval is. 6x2=(12)
- 1.5 Verwys na FIGUUR 1.5 wat stroomroof langs die Suid-Afrikaanse eskarp vertoon en beantwoord die volgende vrae.
- 1.5.1 Definieer die volgende terme:
- (a) *Stroomroof* 1x2=(2)
- (b) *Verjonging* 1x2=(2)
- 1.5.2 Noem watter tipe stroomroof hier plaasvind. 1x2=(2)
- 1.5.3 Watter rivier, die Tugela of die Oranje, se rivierbekken (stroomvloei) sal vergroot na stroomroof plaasgevind het? 1x2=(2)
- 1.5.4 Noem EEN faktor wat dié stroomroof kon veroorsaak het. 1x2=(2)
- 1.5.5 Watter rivier, die Tugela of die Oranje, sal verjonging ondergaan as gevolg van die stroomroof wat plaasvind? 1x2=(2)
- 1.5.6 Gee TWEE redes vir jou antwoord op VRAAG 1.5.5. 2x2=(4)

- 1.6 Lees die uittreksel oor die Naturella-vloed en beantwoord die vrae wat volg.

Die Naturella-vloed veroorsaak groot skade

Naturella, 'n nedersetting geleë langs die oewer van die Kunganorivier, is onlangs erg beskadig toe dié rivier sy walle oorstrom het. Naturella het ongeveer 300 mm reën oor 'n tydperk van 4 dae ontvang. Intense lyndonderstorms het veral in die tydperk voorgekom. Onlangse droogtes het tot gevolg gehad dat daar baie min plantegroei in die gebied was. Beperkte grondbedekking, 'n nou dreineringsbekken, oorbeweiding, mynbou-aktiwiteite en 'n toename in die plaaslike bevolking het veroorsaak dat daar 'n groot toename was in die hoeveelheid afloop. Hierdie faktore het dus gesamentlik bygedra tot die vloed.

Hidroloë wat die afloop van die Kunganorivier in die Naturella-gebied voor die vloed gemonitor het, het gevind dat dit besonder hoog was. Hulle het die plaaslike munisipaliteit gewaarsku oor die moontlikheid van 'n vloed.

1.6.1	Definieer die term <i>vloed</i> .	1x2=(2)
1.6.2	Verduidelik kortliks EEN manier waarop fisiese (natuurlike) faktore, soos genoem in die uittreksel, tot die Naturella-vloed bygedra het.	2x2=(4)
1.6.3	Verduidelik enige EEN manier waarop mense, soos genoem in die uittreksel, tot die Naturella-vloed kon bydra.	2x2=(4)
1.6.4	Gee bewyse uit die uittreksel wat aandui dat dié vloed voorkom kon word.	1x2=(2)
1.6.5	Fisiese en menslike faktore het grootliks tot die Naturella-vloed bygedra. Dit is belangrik om oplossings vir hierdie tipe ramp te kry sodat soortgelyke rampe in die toekoms vermy kan word. Dui aan in 'n enkele paragraaf (van nie meer as 12 reëls nie) hoe ons die fisiese en menslike faktore wat kon bydra tot die Naturella-vloed, kon verminder.	6x2=(12) [100]

VRAAG 2

- 2.1 Verwys na FIGUUR 2.1 wat bergwindtoestande vertoon. Dui aan of die volgende stellings WAAR of ONWAAR is. Kies die korrekte antwoord en skryf slegs 'waar' of 'onwaar' langs die vraagnommer neer.
2.1.1	Die bergwind is 'n warm, droë wind.	
2.1.2	Vogtige lug beweeg vanaf die binneland en verhit adiabaties soos dit oor die platorand beweeg.	
2.1.3	Vir bergwindtoestande moet daar 'n hoëdrukstelsel oor die binneland wees en 'n termiese laagdrukstelsel oor die kus.	
2.1.4	Bergwinde kom dikwels gedurende die somer voor.	
2.1.5	Bergwinde is veral verantwoordelik vir veldbrande.	5x2=(10)

- 2.2 Verwys na FIGUUR 2.2 wat 'n vloeihidrogram voorstel. Pas elk van die volgende letters **A, B, C, D** en **E** by EEN van die konsepte hieronder. Skryf die letters onder mekaar neer met die korrekte konsep langsaan.
- vloedspits
 - reënvalpiek
 - oppervlakafloop
 - basisvloei
 - vertragingstyd
 - stygende been
 - oorspronklike afloop
- 5x2=(10)
- 2.3 Verwys na FIGUUR 2.3, 'n sinoptiese weerkaart van Suid-Afrika, en beantwoord die volgende vrae.
- 2.3.1 Noem, met EEN rede, die seisoen wat op hierdie sinoptiese weerkaart voorgestel word. 2x2=(4)
- 2.3.2 Noem die hoogdrukse (H) wat wes van Suid-Afrika geleë is. 1x2=(2)
- 2.3.3 Vergelyk enige DRIE weerstoestande by Durban met die van Port Nolloth (noem die weerstoestande in tabelvorm). 3x2=(6)
- 2.3.4 Port Nolloth en Durban is op feitlik dieselfde breedtegraad geleë, maar tog verskil hul temperature. Gee EEN rede waarom dit die geval is. 1x2=(2)
- 2.4 Lees die onderstaande uittreksel en beantwoord die vrae wat volg.

Afrika verdraag gesprek oor klimaat ter ondersteuning van die Kyoto-doelwitte

Die VN se samesprekings oor klimaat het gister skipbreuk gely toe Afrika en ander ontwikkelende lande 'n dispuut verklaar het oor die toekoms van die Kyoto-protokol. Hulle het aangedring dat trae ryk lande hul bod verhoog om kweekhuiskasse te verminder. Hierdie dispuut het op 'n dooie punt (geen besluit is geneem) uitgeloop en was 'n doelbewuste poging om die punt eerste op die agenda vir bespreking te kry.

- 2.4.1 Definieer die term *klimaatsverandering*. 1x2=(2)
- 2.4.2 Noem die hoofdoelwit van die Kyoto-protokol en noem EEN manier waarop hierdie doelwit bereik kan word. 2x2=(4)
- 2.4.3 Noem DRIE maniere waarop jy kan help met die bereiking van die hoofdoelwit van die Kyoto-protokol. 3x2=(6)
- 2.4.4 In 'n enkele paragraaf (van nie meer as 12 reëls nie), verduidelik hoekom
- ryk lande nie baie gretig is om hulle aanbod om kweekhuiskasse te verminder wil verhoog nie; en
 - waarom ontwikkelende lande meer druk op ryk lande plaas om kweekhuiskasse te verminder as op hulleself.
- 6x2=(12)

- 2.5 Verwys na FIGUUR 2.5 wat hangelemente/-vorme vertoon en beantwoord die volgende vrae.
- 2.5.1 Waar in Suid-Afrika sal landvorm **F** natuurlik voorkom? 1x2=(2)
- 2.5.2 Identifiseer hangelement/-vorm **H** en **I**. 2x2=(4)
- 2.5.3 Noem die hoofgeomorfologiese aktiwiteite wat by hang **H** en **I** onderskeidelik plaasvind. 2x2=(4)
- 2.5.4 Verduidelik waarom hangelement **J** meer geskik is om plantegroei te ondersteun as hangelement **H**. 2x2=(4)
- 2.5.5 Cuestas sal nie natuurlik in die tipe landskap soos geïllustreer in FIGUUR 2.5 voorkom nie. Hoekom is dit die geval? 1x2=(2)
- 2.6 Lees die onderstaande uittreksel en beantwoord die vrae wat volg.

Suid-Afrika staar groot watertekorte in die gesig in die nabye toekoms

Daar word voorspel dat Suid-Afrika teen die jaar 2030 baie ernstige watertekorte gaan ondervind. Die mens verhoog die verbruik van water drasties deur onder andere verstedeliking, landbou, mynbou en industriële aktiwiteite. Dit is daarom belangrik dat ons dreineringsbekkens en opvanggebiede sorgvuldig bestuur om groot watertekorte in die toekoms te vermy.

- 2.6.1 Definieer die volgende terme:
- (a) *Dreineerbekken* 1x2=(2)
- (b) *Opvanggebied* 1x2=(2)
- 2.6.2 Hoekom is dit belangrik om dreineerbekkens en opvanggebiede te bestuur? 2x2=(4)
- 2.6.3 Verduidelik DRIE maniere waarop die mens opvanggebiede en dreineerbekkens vir toekomstige gebruik effektief kan bestuur. 3x2=(6)
- 2.6.4 Die mens is besig om dreineerbekkens en opvanggebiede deur toenemende verstedeliking, landbou-, mynbou- en industriële aktiwiteite te verwoes. Skryf 'n paragraaf (van nie langer as 12 reëls nie) waarin jy bespreek hoe EEN of MEER van hierdie genoemde aktiwiteite ons dreineerbekkens en opvanggebiede verwoes. 6x2=(12)

[100]

AFDELING B
MENSE EN PLEKKE: LANDELIKE EN STEDELIKE NEDERSETTINGS,
MENSE EN HUL BEHOEFTE

Beantwoord ten minste EEN vraag uit hierdie afdeling.

VRAAG 3

- 3.1 Kern landelike nedersettings het verskillende vorme. Verskillende tipes kern landelike nedersettings word in FIGUUR 3.1 vertoon. Jy word van vyf beskrywings voorsien. Identifiseer die nedersetting volgens sy vorm. Skryf die vraagnommer neer en daarnaas die nedersettings wat jy gekies het.
- 3.1.1 Liniêr – ontwikkel langs 'n pad
- 3.1.2 T-aansluiting – kernnedersetting by 'n verkeersaansluiting
- 3.1.3 Rond – kernnedersetting rondom mark-aktiwiteite
- 3.1.4 Liniêr – in 'n vallei of 'n nou bergrug
- 3.1.5 Stervorm – waar paaie bymekaar aansluit 5x2=(10)
- 3.2 Kies die korrekte term uit dié wat tussen hakies gegee word om al die stellings hieronder WAAR te maak. Skryf slegs die term langs die vraagnommer in die ANTWOORDBOEK neer.
- 3.2.1 Water is 'n [natuurlike/mensgemaakte] hulpbron.
- 3.2.2 'n Ongunstige handelsbalans sal [nadelig/voordelig] vir Suid-Afrika se BBP wees.
- 3.2.3 Rioolplase is 'n bron van besoedeling vir baie riviere en dit het 'n [positiewe/negatiewe] impak op voedselsekuriteit in Suid-Afrika.
- 3.2.4 Nedersettings in die landelik-stedelike oorgangsonne maak [slegs op grondwater/op grondwater en water wat deur die munisipaliteit voorsien is] staat vir hul daaglikse gebruik.
- 3.2.5 Bestaansboerdery dra [glad nie/slegs 'n klein persentasie] by tot die Suid-Afrikaanse ekonomie. 5x2=(10)

- 3.3 Boerdery is 'n vername grondgebruik in landelike gebiede. Die grond word intensief of ekstensief bewerk en boerdery wissel van bestaans- tot kommersiële boerdery. Ons benodig egter volhoubare strategieë om landelike nedersettings te bestuur. Bestudeer FIGUUR 3.3 wat 'n melkboerdery in die landelik-stedelike oorgangsonne van 'n stad in Gauteng voorstel.
- 3.3.1 Definieer die term *standplaas*. 1x2=(2)
- 3.3.2 Noem TWEE fisiese faktore waarom juis hierdie standplaas gekies is vir die ligging van die plaas. 2x2=(4)
- 3.3.3 Verduidelik hoekom 'n goed ontwikkelde vervoerstelsel nodig is vir volhoubare boerdery-aktiwiteite soos hier voorgestel. 2x2=(4)
- 3.3.4 Tydens droogtes en tye van ekonomiese resessie sal talle mense vanaf plase na stede migreer. Bespreek hoekom dit die geval is. 3x2=(6)
- 3.4 Stedelike kerne en die randgebiede kan omskryf word as die gebied wat die SSG/SSK insluit, maar ook omsluit en wat bestaan uit winkelsentrums, besighheids- en kantoorparke en skole. Bestudeer FIGUUR 3.4, wat 'n tipiese stedelike profiel toon, voor jy die vrae wat volg, beantwoord.
- 3.4.1 Wat is 'n *stedelike profiel*? 1x2=(2)
- 3.4.2 Hoekom is die vestiging van groengordels belangrik vir enige stad? 2x2=(4)
- 3.4.3 Verkeersopeenhoping is 'n groot probleem in talle stede. Verduidelik TWEE maniere waarop stede die opeenhoping van verkeer kan verminder. 2x2=(4)
- 3.4.4 Talle besighede migreer van die SSG/SSK na die sogenaamde stedelike kerne in randgebiede weens verskeie redes. Juis oor die rede fokus talle stede regoor die wêreld tans op stedelike vernuwing.
- (a) Definieer die term *stedelike vernuwing*. 1x2=(2)
- (b) Skryf 'n enkele paragraaf (van nie langer as 12 reëls nie) en bespreek hoe die regering en privaat maatskappye in stedelike gebiede soos Johannesburg en Kaapstad stedelike vernuwing ondersteun het. 6x2=(12)
- 3.5 Verwys weer na FIGUUR 3.3 voordat jy die volgende vrae beantwoord.
- 3.5.1 Sal jy die boerdery in FIGUUR 3.3 as kommersieel of bestaansboerdery klassifiseer? Gee EEN rede vir jou antwoord. 2x2=(4)
- 3.5.2 Gee EEN rede hoekom dit belangrik is dat die plaas nie te vêr van die fabriek is waar byprodukte geproduseer word nie. 1x2=(2)
- 3.5.3 Hoe sal hierdie boer 'n bydrae tot die plaaslike ekonomie lewer? 2x2=(4)

- 3.5.4 Noem EEN manier waarop 'n regeringsubsidie melkboere in Suid-Afrika in die algemeen kan help. 1x2=(2)
- 3.5.5 Noem enige EEN byproduk wat deur Gauteng Melkprodukte-fabriek geproduseer kan word. 1x2=(2)
- 3.5.6 Gee EEN rede hoekom die Gauteng Melkprodukte-fabriek as 'n ligte nywerheid geklassifiseer kan word. 1x2=(2)
- 3.6 Die regering se jongste makro-ekonomiese strategie, wat in 2006 bekend gestel is en wat daarop gemik om armoede en werkloosheid teen 2014 te halveer, staan as Versnelde en Gedeelde Groei in Suid-Afrika (VGGISA of in Engels as die Accelerated and Shared Growth in South Africa (ASGISA)) bekend. Gauteng-provinsie het die sogenaamde "Blue IQ" as hul spesiale projek bekendgestel om die streek as die 'Kragreus van Afrika' te ontwikkel. Sodoende sal die streek verder verbind word met die res van die wêreld, 'n proses bekend as globalisasie.
- 3.6.1 Noem enige TWEE ekonomiese doelwitte van VGGISA. 2x2=(4)
- 3.6.2 Hoe het die FIFA Wêreldbeker-sokkerbod, wat aan Suid-Afrika toegeken is, gehelp om die doelwitte wat in VRAAG 3.6.1 genoem is, te verwesenlik? 2x2=(4)
- 3.6.3 Lewer kommentaar op die volhoubaarheid van dié doelwitte nou dat die opgewondenheid van die 2010 Wêreldbeker-sokkertoernooi bedaar het. 2x2=(4)
- 3.6.4 Bespreek die voordele (positief) en nadele (negatief) vir die streek om Gauteng as die 'Kragreus van Afrika' te ontwikkel in 'n enkele paragraaf (van nie langer as 12 reëls nie). 6x2=(12)
[100]

VRAAG 4

- 4.1 Stedelike nedersettings kan volgens hulle funksie geklassifiseer word, en dit kan oor tyd verander. Verskillende tipes stedelike nedersettings word in FIGUUR 4.1 getoon. Jy word van vyf beskrywings voorsien. Identifiseer die tipe nedersetting volgens elkeen se funksie. Skryf die vraagnommer neer en daarnaas die letter van die nedersetting wat jy gekies het.
- 4.1.1 Sentraleplek-dorpe en stede
- 4.1.2 Handel- en vervoerstede – vragverbrekingspunte
- 4.1.3 Handel- en vervoerstede – aansluitingspunte
- 4.1.4 Handel- en vervoerstede – deurgangsnedersettings
- 4.1.5 Gespesialiseerde dorpe 5x2=(10)

4.2 Bestudeer FIGUUR 4.2 wat toon hoe die bydraes van die onderskeie ekonomiese sektore tot die Suid-Afrikaanse ekonomie oor tyd verander het, voor jy die vrae wat volg, beantwoord. Kies die korrekte antwoord uit die verskeie opsies en skryf slegs die letter (A – D) langs die vraagnommer in jou ANTWOORDBOEK neer.

4.2.1 Die Bruto Binnelandse Produk van 'n land verwys na die totale waarde van alle goedere en dienste wat ...

- A. binne die grense van daardie land in een jaar geproduseer word.
- B. jaarliks deur die tersiêre sektor bygedra word.
- C. van ander lande ingevoer word.
- D. jaarliks binne die provinsiale grense geproduseer word.

4.2.2 Mynbou is 'n ... ekonomiese aktiwiteit.

- A. primêre
- B. sekondêre
- C. tersiêre
- D. kwaternêre

4.2.3 Watter sektor van die ekonomie se bydrae tot die BBP het die meeste tussen 1918 – 2008 gegroei?

- A. Primêre
- B. Sekondêre
- C. Tersiêre
- D. Kwaternêre

4.2.4 Watter sektor van die ekonomie se bydrae tot die BBP het die meeste tussen 1918 – 2008 afgeneem?

- A. Primêre
- B. Sekondêre
- C. Tersiêre
- D. Kwaternêre

4.2.5 Die jongste bydraer tot die land se BBP is die ... sektor.

- A. primêre
- B. sekondêre
- C. tersiêre
- D. kwaternêre

5x2=(10)

- 4.3 Verwys na FIGUUR 4.3 wat die straatpatroon en vorm van Graaff-Reinet, 'n sentrale plek, in die Oos-Kaap toon.
- 4.3.1 Identifiseer die straatpatroon in die middel van Graaff-Reinet. 1x2=(2)
- 4.3.2 Noem EEN probleem wat met die tipe staatpatroon wat in VRAAG 4.3.1 geïdentifiseer is, geassosieer kan word. 1x2=(2)
- 4.3.3 Noem EEN voordeel wat met die tipe straatpatroon wat in VRAAG 4.3.1 geïdentifiseer is, geassosieer kan word. 1x2=(2)
- 4.3.4 Verdedigbaarheid het 'n baie groot rol gespeel in die keuse van 'n standplaas vir Graaff-Reinet. Verduidelik dié stelling met verwysing na FIGUUR 4.3. 2x2=(4)
- 4.3.5 Voorsien bewyse vanaf FIGUUR 4.3 dat Graaff-Reinet ook 'n gewilde toeriste-attraksie in die Oos-Kaap is. 1x2=(2)
- 4.3.6 Verduidelik hoekom Graaff-Reinet as 'n sentraleplek-dorp geklassifiseer word. 2x2=(4)
- 4.4 Industriële Ontwikkeling in Gauteng het talle landelike inwoners na die groter stedelike sentra in die provinsie gelok. Baie van dié mense beskik nie noodwendig oor die nodige vaardighede om geskikte werk te kry nie. Hulle beland hoofsaaklik in informele nedersettings en is betrokke by die informele sektor van die ekonomie om te oorleef. Bestudeer FIGUUR 4.4 voor jy die vrae wat volg, beantwoord.
- 4.4.1 Verduidelik die betekenis van die term *informele nedersetting*. 1x2=(2)
- 4.4.2 Gee EEN voorbeeld van werk wat in die informele sektor van die ekonomie beskikbaar is. 1x2=(2)
- 4.4.3 Wat is die negatiewe implikasies vir die feit dat die regering nie in staat is om die informele sektor van die ekonomie te reguleer nie? 2x2=(4)
- 4.4.4 Noem enige TWEE probleme wat inwoners van die informele sektor moontlik mag ondervind. 2x2=(4)
- 4.4.5 Die Gauteng Plaaslike Regering gebruik Agenda 21 as 'n benadering om volhoubare ontwikkeling te verseker. Met verwysing na FIGUUR 4.4, skryf 'n kort plaaslike Agenda 21-voorstel (in enkele paragraaf van nie langer as 12 reëls nie) waarin jy maatreëls aantoon wat moontlik aangeneem en gebruik kan word om die kwaliteit van lewe van mense wat in die informele sektor werksaam is, te verbeter. 6x2=(12)

- 4.5 Daar is baie verskillende vorme van vervoerstelsels wat mense en goedere kan vervoer. Vervoerstelsels bestaan uit netwerke, nodusse en skakels wat 'n verskeidenheid ruimtelike patrone in ons land en in die heelal vorm. Bestudeer FIGUUR 4.5 voor jy die vrae wat volg, beantwoord.
- 4.5.1 Noem die DRIE eindpunt-nodusse wat deur die Gautrein-netwerk verbind word. 3x2=(6)
- 4.5.2 Mense kan by verskeie stasies op die trein klim. Hoe sal dit help om verkeersknope by die OR Tambo-lughawe te verlig? 2x2=(4)
- 4.5.3 Die Gautrein-projek is in samewerking met verskeie Europese lande ontwikkel. Hoe het dit Suid-Afrika bevoordeel? 2x2=(4)
- 4.5.4 Hoekom is al die mense in die spotprent verbaas oor die aankondiging wat deur die treindrywer gemaak is? 1x2=(2)
- 4.6 Om in die groeiende behoefte na water in die Port Elizabeth-Uitenhage Nywerheidsgebied te voorsien, is een van die eerste wateroordragskemas in Suid-Afrika, naamlik die Oranje-Visrivierprojek, ontwikkel. Bestudeer FIGUUR 4.6 voor jy die vrae wat volg, beantwoord.
- 4.6.1 Wat is 'n *wateroordragskema*? 1x2=(2)
- 4.6.2 Noem die TWEE riviere in die Oos-Kaap wat by die Oranje-Visrivierprojek gebaat het. 2x2=(4)
- 4.6.3 Van watter dam ontvang die twee riviere wat in VRAAG 4.6.2 genoem is, hul water? 1x2=(2)
- 4.6.4 Verduidelik hoekom dit nodig was om die Visrivier-tonnel te bou. 2x2=(4)
- 4.6.5 Skryf 'n enkele paragraaf (van nie langer as 12 reëls nie) waarin jy die oorspronklike koste van die Oranje-Visrivierprojek regverdig. Verwys in jou antwoord na die voordele voortspruitend uit die ontwikkeling van dié wateroordragskema. 6x2=(12)

[100]**GROOTTOTAAL: 300**

Provinsie van die
OOS-KAAP
ONDERWYS

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 12

SEPTEMBER 2010

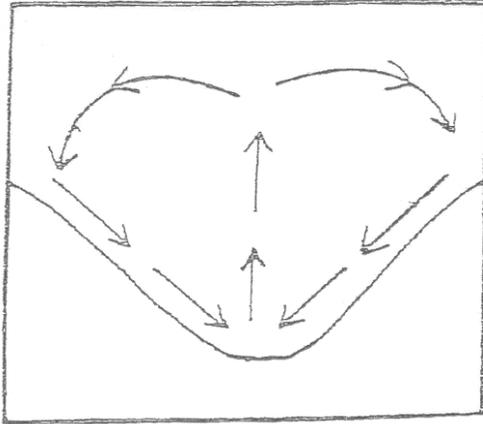
**GEOGRAFIE – EERSTE VRAESTEL
BYLAAG**

PUNTE: 300

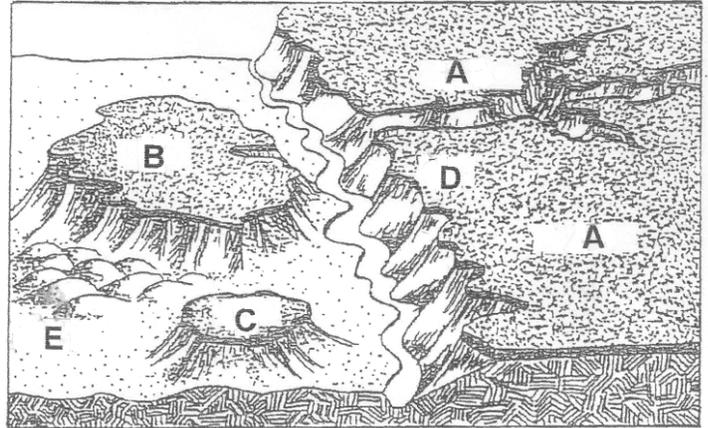
TYD: 3 hours

Hierdie bylaag bestaan uit 11 bladsye.

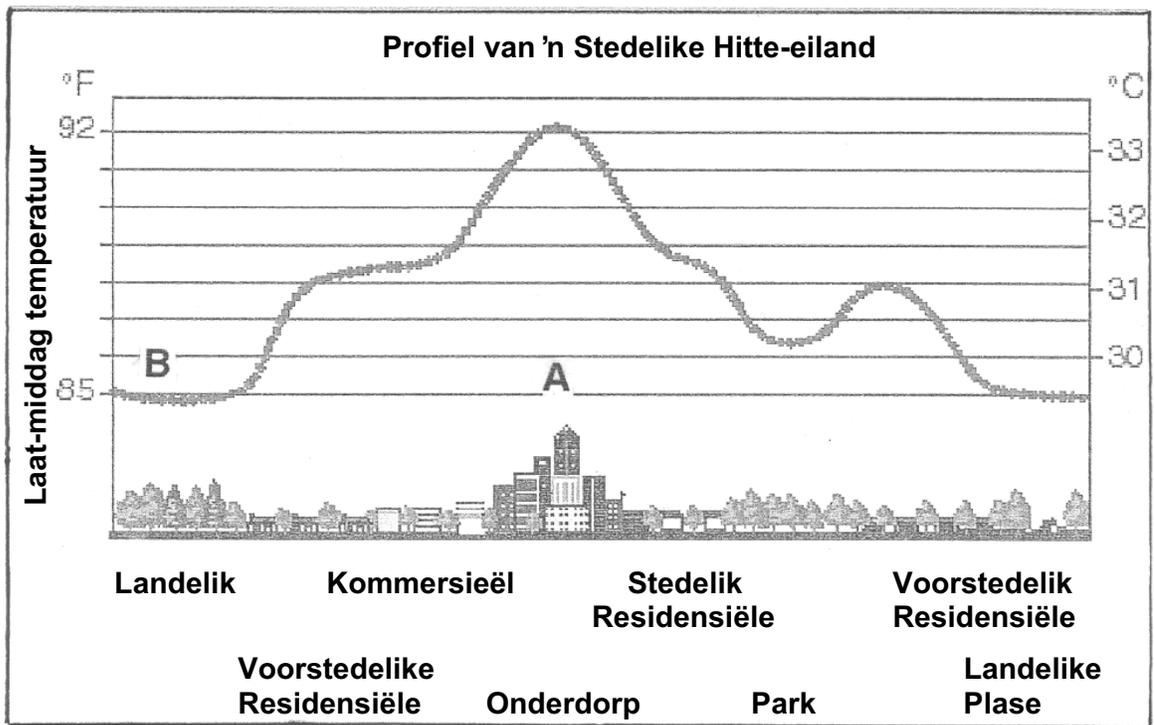
FIGUUR 1.1

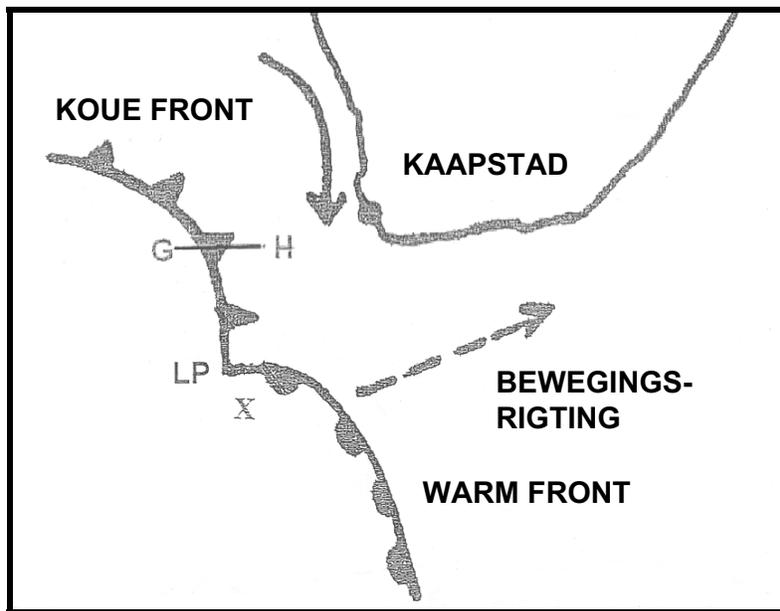
FIGUUR 1.2

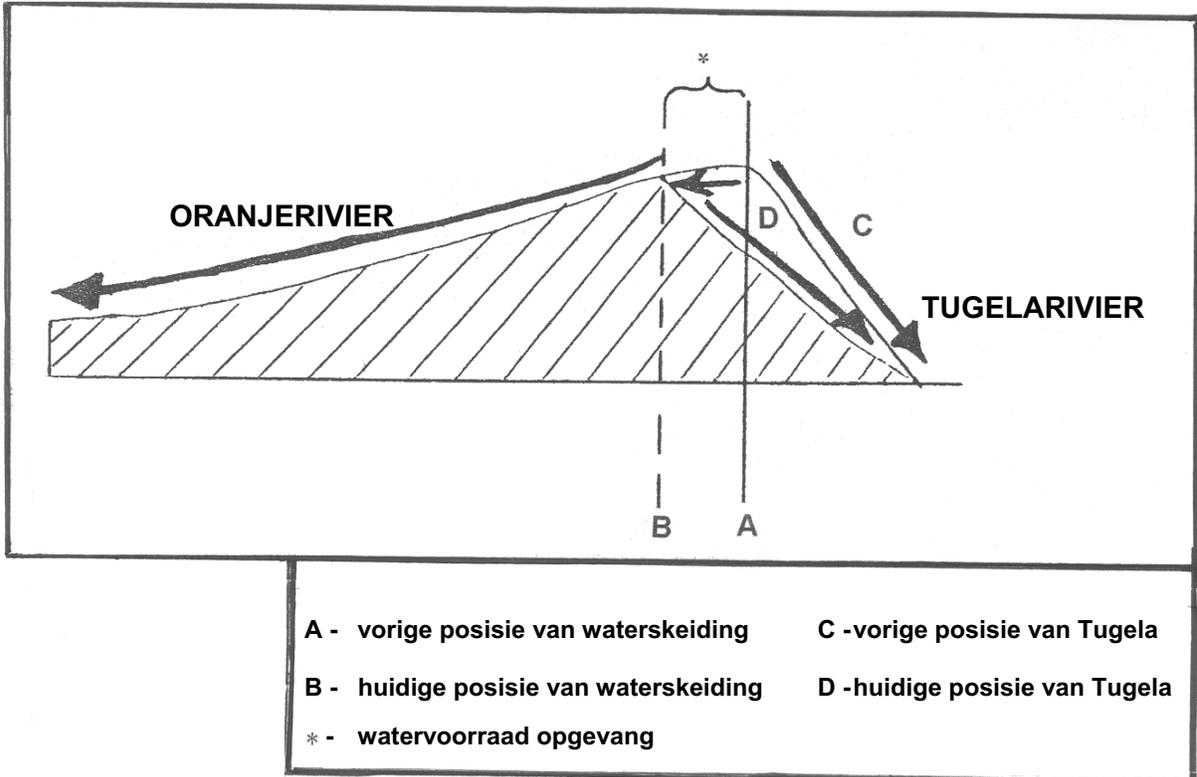
FIGUUR 1.3

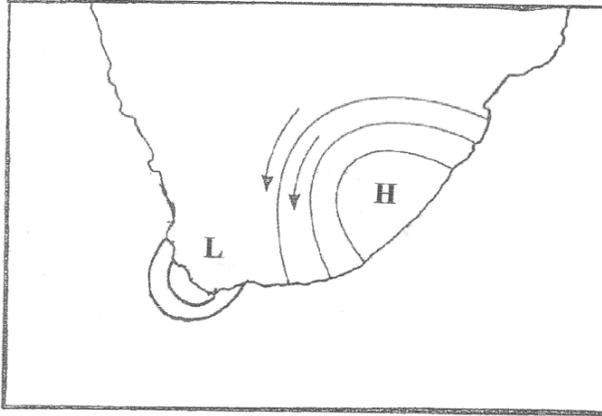
FIGUUR 1.4

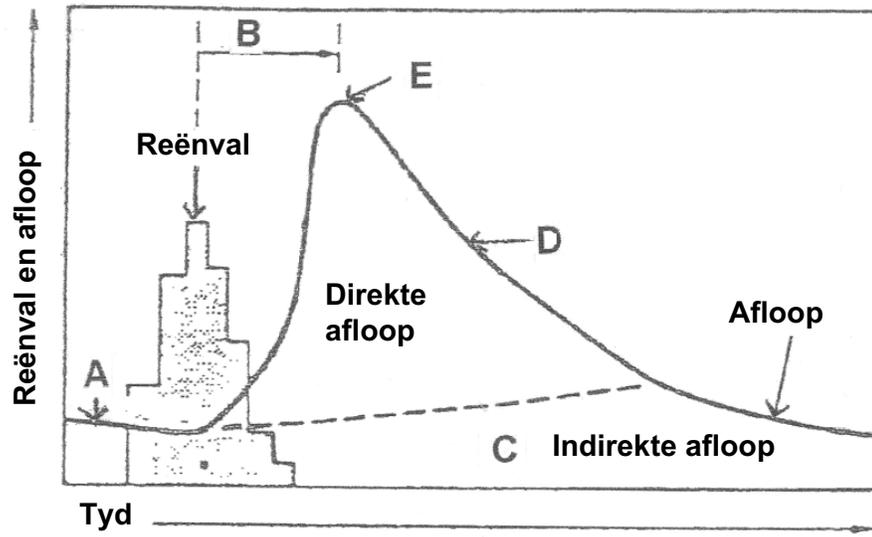
FIGUUR 1.5

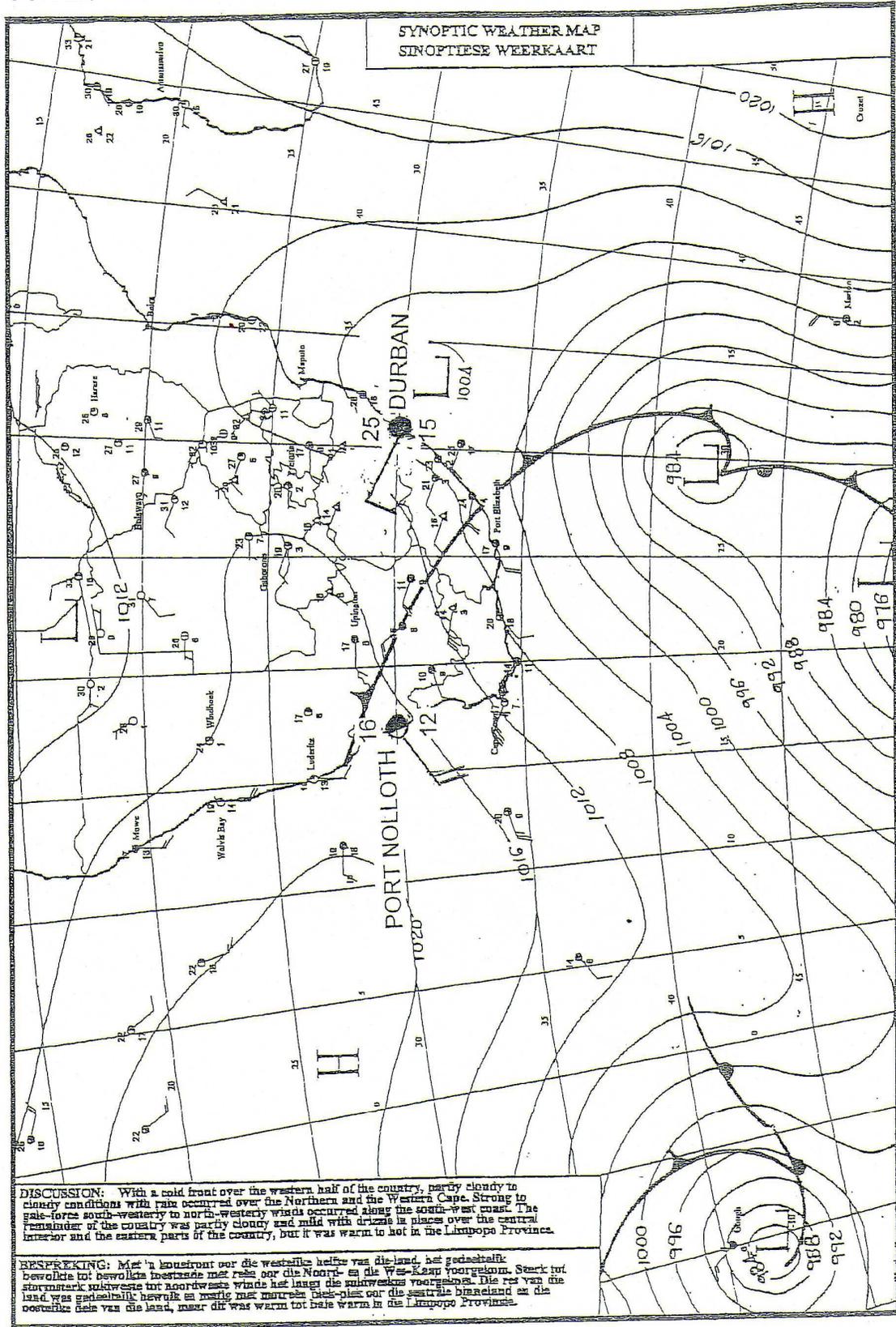
FIGUUR 2.1

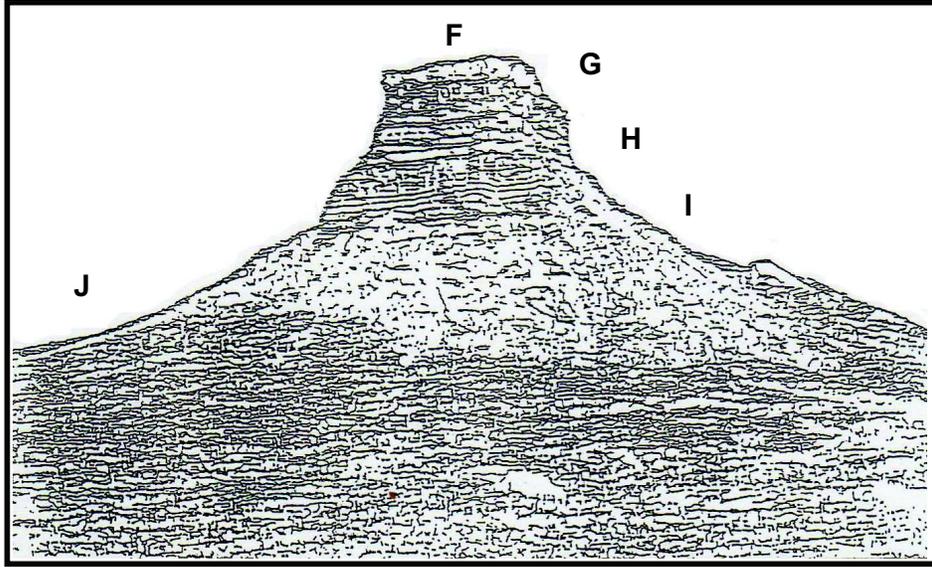
FIGUUR 2.2

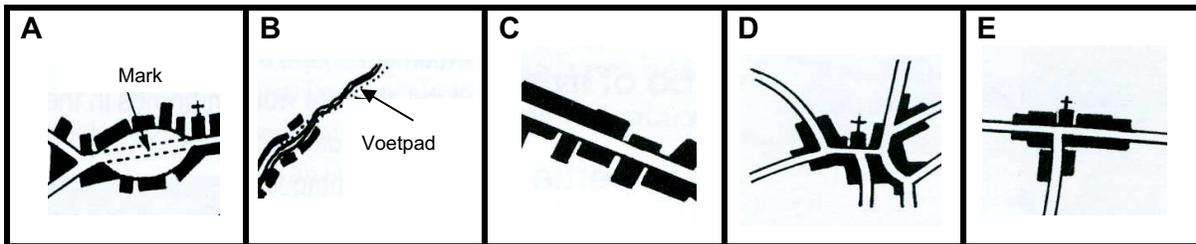
FIGUUR 2.3

FIGUUR 2.5

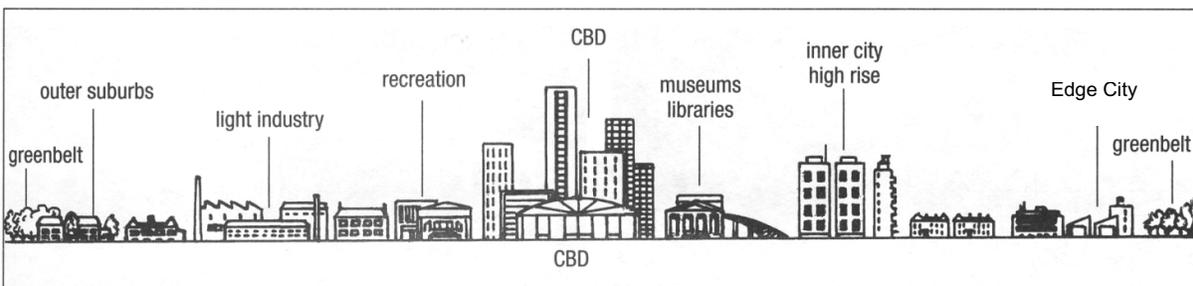
FIGUUR 3.1

FIGUUR 3.3

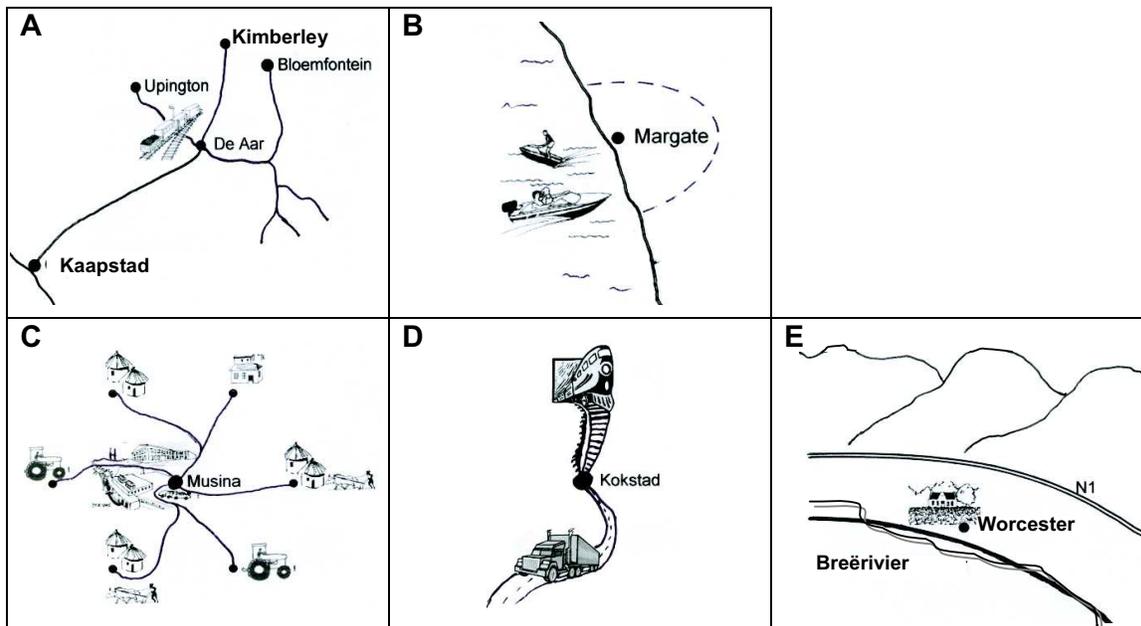

FIGUUR 3.4

Sleutel :

Greenbelt	-	Groengordel
Outer suburbs	-	Voorstede verste van SSK
Light Industry	-	Ligte Industrieë
Recreation	-	Ontspanning
CBD	-	SSK / SSG
Museums/Library	-	Museum / Biblioteek
Inner city – high rise	-	Hoëdigtheidwoongebied naby SSK
Edge City	-	Besigheidsgebied in voorstad

FIGUUR 4.1

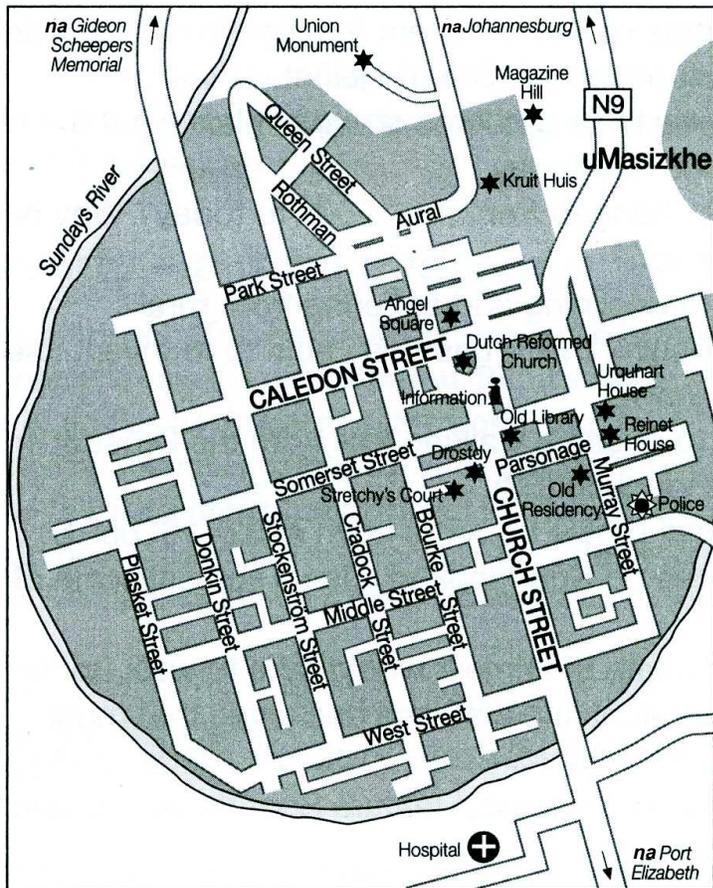

FIGUUR 4.2

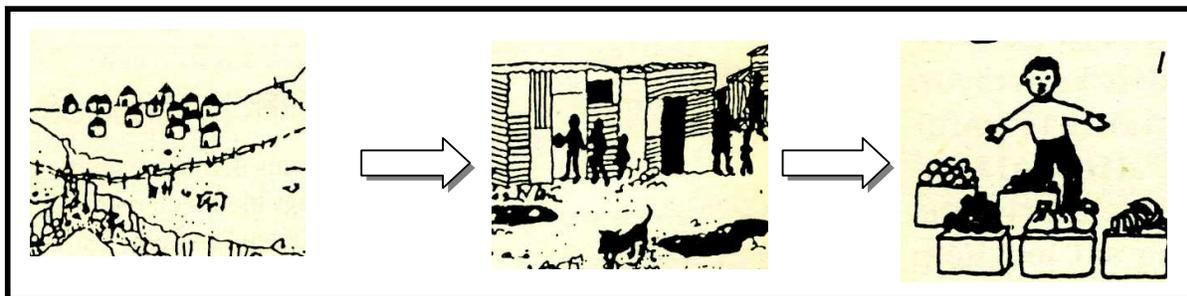
Bydraes van die verskillende ekonomiese sektore tot die Suid-Afrikaanse Ekonomie.

Sektor	Persentasie van die BBP			
	1918	1946	2004	2008
Primêr	58.7	23	10.9	9.9
Sekondêr	5.5	21	23.9	22.9
Tersiêr	35.8	56	64.7	66.1
Kwaternêre	---	---	0.5	1.1

FIGUUR 4.3

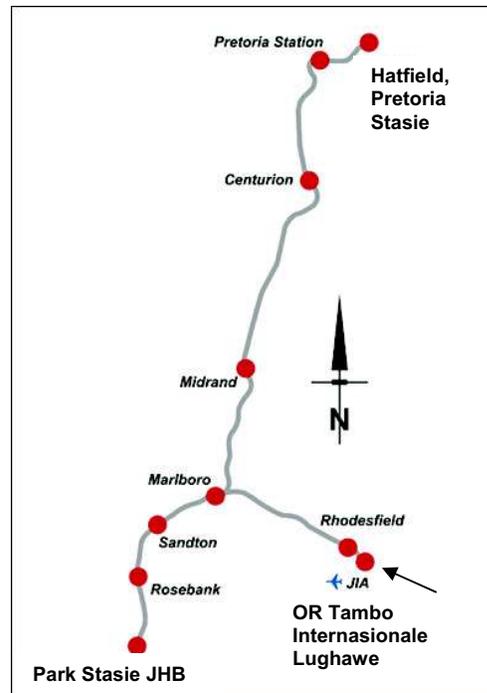
FIGUUR 4.4

FIGUUR 4.5

Die Gautrein

Die trein verbind Johannesburg en Pretoria in minder as 35 minute teen 'n spoed van 160 km/h of meer. Ses treine loop voorlopig in beide rigtings en meer treine sal mettertyd bygevoeg word soos die drempelbevolking toeneem. Daar word beraam dat sowat 3 miljoen voertuie daaglik op die M1 tussen Johannesburg en Pretoria gedurende spitsstye beweeg. Sowat 400 000 voertuie ry verby 'n sekere punt op die snelweg teen 'n baie lae spoed.

FIGUUR 4.6

